

2023-11-16

Anmälan till Konstitutionsutskottet

Informationsklass: Publik

Begäran om granskning:**Klimatministerns uttalanden om utsläppsminskningar**

Under en pressträff på Regeringskansliet den 14 november 2023 fick Klimat- och miljöminister Romina Pourmokhtari frågan om när utsläppen ska börja minska. Klimat- och miljöministern svarade då följande:

“Utsläppen minskar nu, exempelvis, de minskar hela tiden [...] Utsläppen minskar hela tiden på olika sätt.”

Av 1 kap. 9 § RF framgår att “Domstolar samt förvaltningsmyndigheter och andra som fullgör offentliga förvaltningsuppgifter ska i sin verksamhet beakta allas likhet inför lagen samt iakttä saktighet och opartiskhet”. Konstitutionsutskottet har vid ett flertal tillfällen uttalat att det är en självklar utgångspunkt att statsråds uttalanden ska vara korrekta. Statsråd ansvarar för sina uttalanden och därmed även för att de uppgifter som de lämnar är korrekta. Utskottet har vid flera tillfällen riktat kritik mot att uttalanden från olika statsråd varit missvisande eller felaktiga¹. Ett statsråd ska således iakttä saktighet i sin tjänsteutövning och säkerställa att hens uttalanden är korrekta.

I klimatredovisningen till regeringens budgetproposition för 2023 står att läsa:

”Till följd av de åtgärder som föreslås eller aviseras i denna budgetproposition för 2023, förväntas utsläppen öka i närtid jämfört med beslutsscenariot. Det beror framför allt på effekten av att regeringen kommer att föreslå att reduktionsplikten sänks till EU:s lägstanivå den 1 januari 2024, vilket gäller under mandatperioden.”

I klimatredovisningen till regeringens budgetproposition för 2024 uppskattas att utsläppen kommer att öka med 5,9–9,8 miljoner ton koldioxidekvivalenter till 2030, till följd av beslut som har fattats mellan den 1 juli 2022 och den 1 juli 2023.

Riksdagens utredningstjänst har visat att utsläppen i transportsektorn beräknas öka med ca 5,6–6 miljoner ton redan under 2024, till följd av regeringens sänkning av reduktionsplikten (prop. 2023/24:28, sid 25.), sänkt skatt på bensin och diesel med 0,80 kr (prop. 2022/23:17) samt

¹ Konstitutionsutskottets granskningsbetänkande 2021/22:KU20, sid 204.

sänkt skatt på bensin med 1,31 kr per liter och för diesel med 341 kr per kubikmeter (2023/24:24).

Det finns ingen tillgänglig statistik som styrker att Sveriges totala utsläpp minskar "nu", som Klimat- och miljöministern påstod på pressträffen 14 november 2023. Ministerns andra påstående, att "de [utsläppen] minskar hela tiden" får anses grovt missvisande i ljuset av de kraftiga utsläppsökningar som uppskattas redan för kommande år.

Konstitutionsutskottet bör granska Klimat- och miljöministerns uttalande på nämnda pressträff, med avseende på dess förenlighet med regeringsformens krav på saktighet.

Stockholm 2023-11-16

Elin Söderberg, riksdagsledamot (MP)

